

Zitting 1975-1976

13 779 (R 1014)

Langlopende Overeenkomst inzake economische, industriële en technische samenwerking tussen de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de Regering van de Socialistische Republiek Roemenië; Boekarest, 14 mei 1975

Nr. 1 Herdruk²

Ter griffie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen: 30 januari 1976. De wens dat deze overeenkomst aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan door of namens de Kamer of door ten minste dertig leden der Kamer of de gevolmachtigde Minister van de Nederlandse-Antillen te kennen worden gegeven uiterlijk op 29 februari 1976.

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 21 januari 1976

Ter voldoening aan het bepaalde in het tweede lid van artikel 60 en onder verwijzing naar het derde lid van artikel 61 van de Grondwet, alsook naar het eerste lid van artikel 24 van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden, de Raad van State van het Koninkrijk gehoord, heb ik de eer u hierbij de Nederlandse en de Franse tekst over te leggen van de op 14 mei 1975 te Boekarest tot stand gekomen Langlopende Overeenkomst inzake economische, industriële en technische samenwerking tussen de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de regering van de Socialistische Republiek Roemenië (Trb. 1975, 59).¹

Een toelichtende nota bij deze overeenkomst gelieve u hiernevens aan te treffen.

De goedkeuring wordt voor het gehele Koninkrijk gevraagd.

Aan de Gouverneur van de Nederlandse Antillen is verzocht hogerge-noemde stukken op 30 januari 1976 over te leggen aan de Staten van de Nederlandse Antillen.

De Gevolmachtigde Minister van de Nederlandse Antillen is van deze overlegging in kennis gesteld.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
M. van der Stoep

¹ Nedergelegd op de bibliotheek ter inzage van de leden.

² Herdruk i.v.m. een drukfout

TOELICHTENDE NOTA

Tussen West- en Oosteuropese landen werd in de zestiger jaren een groot aantal bilaterale overeenkomsten gesloten ter bevordering van de economische samenwerking. Deze overeenkomsten hadden in het algemeen een onbepaalde geldigheidsduur doch konden, met inachtneming van een opzegtermijn van zes maanden, elk moment worden opgezegd. Deze mogelijkheid op korte termijn een verdragsverhouding te beëindigen werd vooral van Oost-europese zijde gezien als strijdig met de praktijk van de economische, industriële en technische samenwerking, die juist gekenmerkt wordt door het meerjarige karakter van samenwerkingscontracten. Ten einde aan de economische samenwerking een stabielere en duurzame karakter te geven is sedert 1971 door verschillende landen een aantal bilaterale Oost-West samenwerkingsovereenkomsten tot stand gebracht met een vaste looptijd van tien jaar. De laatste overeenkomst, die vóór de onderhavige in dat kader door het Koninkrijk werd gesloten, is die met de Volksrepubliek Bulgarije (Trb. 1975, 16).

De thans ter goedkeuring voorliggende overeenkomst met Roemenië zal, bij inwerkingtreding, de Overeenkomst inzake economische, industriële en technische samenwerking tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Socialistische Republiek Roemenië van 20 juli 1975 (Trb. 1967, 139 en Trb. 1968, 100) vervangen (artikel 14).

Titel

In de Franse tekst van de overeenkomst is in de titel, in tegenstelling tot de oude samenwerkingsovereenkomst, gesproken van «collaboration» in plaats van over «coopération». Het begrip «collaboration» is door Roemenië voorgesteld en staat voor samenwerking in de ruimste zin, waarvan de «coopération» een onderdeel vormt. Dit onderscheid is eveneens gemaakt in de eerste door Roemenië met Italië en de Bondsrepubliek Duitsland gesloten samenwerkingsovereenkomsten («collaborazione-cooperazione»; «Zusammenarbeit-Kooperation»). De «coopération» is het best te omschrijven als concrete samenwerking op bedrijfsniveau. Onder samenwerking in de ruimste zin vallen dan verder overheidsmaatregelen, die kunnen worden geacht de samenwerking («coopération») in concreto te bevorderen. Aan Roemeense zijde wordt hierbij gedacht aan bijvoorbeeld overeenkomsten ter vermindering van dubbele belasting of inzake sociale zekerheid. In de Nederlandse tekst van de overeenkomst is voor beide begrippen het woord «samenwerking» gebezigd (zie verder ter zake de toelichting op artikel 7).

Artikelen 2 en 16

In artikel 2 wordt verwezen naar de uit het lidmaatschap van de Algemene Overeenkomst betreffende Tarieven en Handel voortvloeiende rechten en verplichtingen, waaronder begrepen de meestbegunstigingsclausule. Van Roemeense zijde werd grote waarde gehecht aan het opnemen van dit artikel, dat eveneens voorkomt in de samenwerkingsovereenkomst die op 29 juni 1973 tussen Roemenië en de Duitse Bondsrepubliek werd gesloten. In feite bevat artikel 2 niet meer dan een herhaling van hetgeen in de GATT reeds eerder, ook door de Europese Economische Gemeenschap als mede-ondertekenaar van het Toetredingsprotocol Roemenië (Trb. 1972, 55), werd overeengekomen.

Het is echter duidelijk, dat voor zover het betreft het Koninkrijk der Nederlanden de Europese Gemeenschap op handelspolitiek terrein uitsluitend bevoegd is. Hoewel reeds tijdens de onderhandelingen op deze exclusieve bevoegdheid van de Europese Gemeenschap is gewezen, is met name op aandringen van de Europese Commissie bij de ondertekening van de overeenkomst op 14 mei 1975 voor het Koninkrijk der Nederlanden nog de volgende mondelinge, interpretatieve verklaring afgelegd:

«De heden ondertekende overeenkomst tussen de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de regering van de Socialistische Republiek Roemenië inzake economische, industriële en technische samenwerking vermeldt onder meer in artikel 2 het lidmaatschap van beide landen van de GATT, alsmede de wederzijds toegestane meestbegunstiging. Ingevolge de verplichtingen als lid-staat van de Europese Gemeenschap is van Nederlandse zijde bij de onderhandelingen over de overeenkomst erop gewezen dat artikel 2 niet aldus geïnterpreteerd mag worden, als zou het betrekking hebben op handelspolitieke maatregelen; voor onderhandelingen over dergelijke maatregelen is de Europese Gemeenschap bij uitsluiting bevoegd.».

Over de inhoud van deze verklaring bestaat volledige overeenstemming met Roemenië.

Daarenboven voorziet artikel 16 in de mogelijkheid zich te beroepen op het EEG-Verdrag indien zou blijken dat de onderhavige overeenkomst in de weg zou staan aan de ontwikkeling van het gemeenschapsbeleid in ruime zin.

Artikel 7

In het oorspronkelijke Roemeense ontwerp voor de onderhavige overeenkomst was neergelegd, dat de Overeenkomstsluitende Partijen in beginsel bereid zouden zijn tot bepaalde overeenkomsten te komen die geacht konden worden de economische samenwerking te bevorderen, bij voorbeeld een overeenkomst ter vermijding van dubbele belasting. Over een dergelijke overeenkomst is overleg met Roemenië gaande.

Overeenkomsten, die op grond van artikel 7 eventueel tot stand komen, worden naar de opvatting van het Koninkrijk gezien als zelfstandige overeenkomsten, die weliswaar binnen het kader van de economische samenwerking passen maar niet worden beschouwd als uitvoeringsovereenkomsten in de zin van artikel 62, eerste lid, onder b, van de Grondwet.

Artikel 9

In dit artikel wordt het belang van financiering van de economische samenwerking onder de gunstigste voorwaarden gesignaleerd zonder dat concrete toezeggingen op dit punt worden gedaan. Het standpunt van het Koninkrijk is nog steeds, dat zo spoedig mogelijk binnen de EEG zo gelijk mogelijke voorwaarden op het gebied van de financiering en de exportkredietverzekering dienen te worden tot stand gebracht.

Artikel 12

Ook bij de onderhavige overeenkomst wordt een gemengde commissie ingesteld. In tegenstelling tot de gemengde commissie die werd ingesteld op grond van de samenwerkingsovereenkomst met Roemenië van 20 juli 1967 kan de thans in te stellen gemengde commissie op ministerieel niveau voorgezeten worden.

Verder is voorzien in de mogelijkheid over te gaan tot de instelling van meer gespecialiseerde werkgroepen, waarin vertegenwoordigers uit bepaalde sectoren van de economie mogelijkheden tot coöperatie kunnen nagaan. Of tot instelling van dergelijke groepen dient te worden overgegaan hangt aan de kant van het Koninkrijk in hoge mate af van de wens daartoe bij het bedrijfsleven.

Artikel 13

Nu Suriname onafhankelijk is geworden, gelden de bepalingen, vervat in dit artikel, voor wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft, slechts voor Nederland en de Nederlandse Antillen. De overeenkomst zal gelden voor het gehele Koninkrijk.

De overige artikelen van de overeenkomst behoeven geen toelichting. Deze zijn gebruikelijk in dit soort overeenkomsten.

De Minister van Economische Zaken,
R. F. M. Lubbers

De Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,
L. J. Brinkhorst